

Lausunto

21.01.2022

Asia: VN/4118/2019

Lausuntopyyntö parlamentaarisen ohjausryhmän ja asiantuntijatyöryhmän mietinnöstä, luonnos hallituksen esitykseksi avoimuusrekisterilaiksi

Lausunnonantajan lausunto

Kannatatteko avoimuusrekisterin perustamista Suomeen?

Kyllä

Mikä esillä olevista kolmesta avoimuusrekisterin soveltamisalavaihtoehdosta tulisi valita (eli mihin tahoihin kohdistuvaa lobbausta ilmoitusvelvollisuuden tulisi koskea)?

Koko valtionhallinto

Yleiset huomiot esityksestä

Oikeusministeriölle

ASIA: LAUSUNTO PARLAMENTAARISEN OHJAUSRYHMÄN JA ASIANTUNTIJATYÖRYHMÄN MIETINNÖSTÄ JA LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI AVOIMUUSREKISTERILAIKSI

VIITE: OIKEUSMINISTERIÖN LAUSUNTOPYYNTÖ DNRO VN/4118/2019

Kohtuuhintaisten vuokra- ja asumisoikeustalojen omistajat - KOVA ry lausuu oikeusministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi avoimuusrekisterilaiksi kunnioittaen seuraavaa.

Lausunnonantajasta

Kohtuuhintaisten vuokra- ja asumisoikeustalojen omistajat – KOVA ry on yleishyödyllisten ja omakustannusperusteella toimivien vuokratalo- ja asumisoikeusyhteisöjen suurin edunvalvonta-, palvelu- ja yhteistyöjärjestö. KOVAN jäsenet omistavat pääasiassa joko normaaleja vuokra-asuntoja tai asumisoikeusasuntoja. Osa KOVAN jäsenistä omistaa myös erityisryhmien vuokra-asuntoja, kuten palvelu-, opiskelija- ja nuorisoasuntoja.

KOVAlla on 112 jäsenyhteisöä. Niiden pysyvässä omistuksessa on yhteensä noin 305 000 vuokra- ja asumisoikeusasuntoa, joissa asuu noin 500 000 henkilöä. KOVAN jäsenet toimivat yli 100 kunnassa. KOVAN jäsenet omistavat yli 80 prosenttia rajoituksenalaisista normaaleista ARA-vuokra-asunnoista, yli 65 prosenttia kaikista rajoituksenalaista ARA-vuokra-asunnoista Suomessa ja noin 90 prosenttia asumisoikeusasunnoista Suomessa. KOVAN jäsenet aloittivat vuonna 2021 yhteensä lähes 7 000 kohtuuhintaisen vuokra- ja asumisoikeusasunnon rakennuttamisen.

KOVA edustaa pitkäjänteisiä, pysyviä ja turvallisia vuokra- ja asumisoikeusasuntojen omistajia ja vuokranantajia. KOVA kehittää vuokratalo- ja asumisoikeusyhteisöjen toimintaedellytyksiä tekemällä vuokratalo- ja asumisoikeusyhteisöille Suomen parasta edunvalvontaa. KOVAN jäsenyhteisöt ylläpitävät asuntomarkkinoilla kilpailua, erityisesti hintakilpailua. KOVAN jäsenistö toimii siten, että pienituloisillakin ihmisillä on varaa laadukkaaseen ja kohtuuhintaiseen asumiseen.

Yleiset huomiot esityksestä

Kohtuuhintaisten vuokra- ja asumisoikeustalojen omistajat - KOVA ry kannattaa avoimuusrekisterin perustamista. KOVA pitää tärkeänä läpinäkyvyyden parantamista vaikuttamistoiminnassa.

Lakiluonnoksessa säädetään oikeushenkilöiden ja yksityisten elinkeinonharjoittajien harjoittaman vaikuttamistoiminnan ja siihen liittyvän ammattimaisen neuvonnan rekisteröinnistä avoimuusrekisteriin. Ilmoitusvelvollisuus koskisi oikeushenkilöiden ja yksityisten elinkeinonharjoittajien harjoittamaa pitkäjänteistä tai suunnitelmallisesta vaikuttamistoimintaa, joka kohdistuu eduskunnassa, ministeriöissä tai valtion virastoissa tehtävään valmisteluun ja päätöksentekoon. Mietinnössä esitetty soveltamisala kattaisi näin ollen eduskunnan, ministeriöt ja valtion virastot.

KOVA katsoo, että lain soveltamisalan tulisi olla koko valtionhallinto. Näin ollen lobbauskohteiden osalta ei syntyisi sääntelyaukkoja. Sääntely ulottuisi siis myös eduskunnan alaisiin virastoihin, itsenäisiin julkisoikeudellisiin laitoksiin ja valtion liikelaitoksiin, sekä soveltuvin osin valtion rahastoihin ja erikseen asetettuihin toimielimiin. Suppeampi vaihtoehto jättää mietinnössäkkin todetulla tavalla sääntelyn ulkopuolelle joitakin toimijoita, jotka käyttävät päätöksenteossaan huomattavaa toimialakohtaista valtaa, esimerkiksi Suomen Pankki ja sen alainen Finanssivalvonta ja Senaattikiinteistöt. Mietinnössä myös todetaan, ettei koko valtionhallintoa ja ainoastaan eduskuntaa, ministeriöitä ja valtion virastoja koskevien soveltamisalojen välillä ole merkittävää eroa

toimeenpanon laajuudessa. Näistä syistä KOVA pitää perusteltuna, että soveltamisala kattaa soveltuvin osin kaiken valtion tasoisen toiminnan.

Vaikuttamistoiminnalla tarkoitetaan yhteydenpitoa, jossa pitkäjänteistä ja suunnitelmallista vaikuttamistoimintaa harjoittavan oikeushenkilön tai yksityisen elinkeinonharjoittajan edustaja on tarkoituksellisesti suoraan yhteydessä vaikuttamisen kohteeseen edistääkseen oikeushenkilön tai yksityisen elinkeinonharjoittajan haluamia intressejä. Tällaista yhteydenpitoa voi olla tapaaminen, puhelimitse soittaminen, sähköpostiviestittely tai muu näihin rinnastettava tapa.

Rekisteriin tulisi lakiluonnoksen mukaan merkitä kahdesti vuodessa vaikuttamistoiminnasta yhteydenpidon kohteet, aiheet ja pääasialliset yhteydenpitotavat. Lisäksi rekisteriin tulisi kerran vuodessa ilmoittaa arvio vaikuttamistoimintaan käytetyistä henkilö- ja rahallisista resursseista. Rekisteriviranomaisena Valtiontalouden tarkastusvirasto (VTV) antaisi tarkemmat ohjeet siitä, miten tietoa ilmoitetaan sopivassa suuruusluokassa. KOVA katsoo, että resurssien ilmoittamista varten laadittavien ohjeiden on oltava riittävän kattavat ja suuruusluokkien tarkoituksenmukaiset. Ohjeissa tulisi huomioida, että vaikuttamistoimintaa harjoittavia toimijoita on hyvin erilaisia.

Lisäksi lakiluonnoksessa ehdotetaan, että VTV:n asettaman neuvottelukunnan tehtäväksi tulisi hyvää edunvalvontatapaa koskevien suositusten laatiminen. KOVA kannattaa hyvää edunvalvontatapaa koskevien suositusten laatimista ja osallistuu mielellään suositusten laadintaan.

KOVA katsoo, että kokonaisuudessaan avoimuusrekisteriä koskeva lakiluonnos on kannatettava. Ilmoitusvelvolliselle laissa vaadittavien tietojen antaminen tarkoittaa kuitenkin, että hallinnollinen työ lisääntyy. KOVA pitää tärkeänä, että lainvalmistelussa otetaan huomioon myös vaikuttamistoimintaa harjoittavien toimijoiden resurssit.

Helsingissä 21.1.2022,

Kohtuuhintaisten vuokra- ja asumisoikeustalojen omistajat - KOVA ry

Jouni Parkkonen

Toimitusjohtaja

Lisätietoja: Lakimies Vilma Pihlaja, KOVA, puh. 050 472 9430, vilma.pihlaja@kovary.fi

Parkkonen Jouni
Kohtuuhintaisten vuokra- ja asumisoikeustalojen omistajat - KOVA ry